

SAVJETI AGRONOMA S INSTITUTA ZA POLJOPRIVREDU I TURIZAM U POREČU

Suzbijanje zlatne žutice vinove loze

U žarišnom području potrebno je uništavati sve trsove koji pokazuju tipične simptome zaraze i pritom uništiti kako nadzemni, tako i podzemni dio trsa. Kada u vinogradu ima više od 20 posto trsova koji pokazuju tipične simptome zaraze tada je potrebno iskrčiti čitav vinograd

Kao što smo već pisali u prethodnim brojevima Terra Istre, zlatna žutica vinove loze (vrsta fitoplazme) je tijekom 2014. godine potvrđena na dvije lokacije u Istri, na Bujštini i Poreštini. Zlatna žutica je vrlo opasna bolest koja u vinogradu prouzrokuje velike štete dovodeći do nerodnosti i odumiranja trsova, a da stvar bude još gora, vrlo se brzo širi i u roku od svega tri do četiri godine može u potpunosti uništiti vinograd koji je do tada bio u dobroj kondiciji.

Srećom, takav se scenarij može spriječiti adekvatnim suzbijanjem ove bolesti i zahvaljujući tome je vinogradarska proizvodnja opstala u mnogim europskim regijama u kojima je zlatna žutica prisutna već više godina ili desetljeća.

U Hrvatskoj je od 2013. godine na snazi Naredba o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (NN 7/2013.), a mjere iz naredbe dužni su provoditi svi

Vinograd zaražen zlatnom žuticom

proizvođači koji se nalaze na području gdje je bolest potvrđena.

Kad se bolest na nekom području službeno potvrdi, tada se određuju granice demarkiranog područja koje obuhvaća žarište zaraze u polumjeru od kilometra od mjesta na kojem je utvrđena prisutnost bolesti i sigurnosno područje oko žarišta zaraze u polumjeru od 5 kilometra.

Uništavanje trsova

U svrhu suzbijanja i sprječavanja širenja zlatne žutice iznimno je bitno provoditi mjere iz Naredbe, koje u prvom redu uključuju uništavanje svih trsova koji pokazuju simptome zaraze te suzbijanje američkog cvrčka

(Scaphoideus titanus), koji je vektor širenja bolesti sa zaraženog na zdravi trs. Pritom treba naglasiti da zaražene trsove nije moguće nikakvom mjerom ozdraviti od fitoplazme, stoga ove mjere, iako za proizvođača mogu biti bolne, treba shvatiti krajnje ozbiljno.

U žarišnom području potrebno je uništavati sve trsove koji pokazuju tipične simptome zaraze i pritom uništiti kako nadzemni, tako i podzemni dio trsa. Kada u vinogradu ima više od 20 posto trsova koji pokazuju tipične simptome zaraze tada je potrebno iskrčiti čitav vinograd budući da je u tom slučaju bolest teško držati pod kontrolom. Također je nužno potrebno krčiti zapuštene vinograde koji

predstavljaju izvor zaraze za ostale vinograde. Pored toga, u žarišnom području potrebno je suzbijati i ostale biljke domaćine zlatne žutice, kao što su divlja loza, obična pavitina (Clematis vitalba) te crna joha (Alnus glutinosa).

Prvo tretiranje insekticidima u svrhu suzbijanja američkog cvrčka u žarišnom području potrebno je provesti nakon završetka cvatnje, dok je drugo tretiranje potrebno provesti dva do tri tjedna nakon prvog. Sljedeća tretiranja temelje se na praćenju odraslog oblika cvrčka žutim ljepljivim pločama. Žute ljepljive ploče postavljaju se krajem lipnja u svrhu praćenja odraslog oblika američkog cvrčka i pregle-

davaju se na tjednoj bazi. Po jednom vinogradarskom kompleksu veličine do dva hektara postavljamo minimalno dvije do tri ploče, ovisno o lokaciji vinograda. Ploče postavljamo na rubni dio vinograda kako bi pratili dolet cvrčka s drugih površina u vinograd te u središnji dio vinograda za praćenje populacije cvrčaka unutar samog vinograda. U slučaju daljnjeg ulova odraslih oblika američkog cvrčka potrebno je provesti ponovno tretiranje vinograda insekticidima.

Odrasli oblik američkog cvrčka može biti prisutan u vinogradu sve do listopada. Odraslog cvrčka potrebno je pratiti i suzbijati do završetka njegove aktivnosti. Prema potrebi

se cvrčka suzbija i nakon berbe ukoliko je tada još aktivan. To se čini jer cvrčak jednom kada unese fitoplazmu u organizam on ostaje infektivan tijekom cijelog života i ukoliko se ne suzbije može prenositi bolest na zdrave trsove. Sve mjere koje vrijede za žarišno područje preporuča se provoditi i u ostalim područjima gdje postoji opravdana sumnja da je zlatna žutica raširena.

Suzbijanje cvrčka na lozi

U sigurnosnom području potrebno je sustavno pratiti pojavu tipičnih simptoma zaraze, redovito pratiti prisutnost američkog cvrčka postavljanjem žutih ljepljivih ploča te suzbijati cvrčka u vinogradima u kojima je utvrđena njegova prisutnost. Suzbijanje cvrčka insekticidima uz krčenje zaraženih trsova može učinkovito smanjiti štete u vinogradima i omogućiti daljnje odvijanje vinogradarske proizvodnje ukoliko se redovito provodi iz godine u godinu. Bitno je tretiranja protiv američkog cvrčka provoditi na cijelom području zaraze kako bi se povećala učinkovitost ove mjere, što znači da se svi proizvođači moraju uključiti u provedbu ove mjere. Razlog počiva u činjenici da se u zapuštenim vinogradima ili vinogradima gdje se ne suzbija cvrčak on može nesmetano razmnožavati i dalje prenositi zlatnu žuticu u nove vinograde.

dr. sc. Marijan Bubola
Kristina Diklić, mag. ing. agr.

U PULI ODRŽANA EDUKACIJA ZA SUBJEKTE KOJI POSLUJU S HRANOM

Sva hrana iz EU mora imati hrvatsku deklaraciju

- Zakonom o informiranju potrošača o hrani preuzeta je Uredba EU br. 1169/2011 koja za zemlje članice Europske unije vrijedi od 2011. godine. Primjena te uredbe u Hrvatskoj vrijedi od 13. prosinca 2014. godina, otkrila je Sanja Kolarić Kravar iz Uprave kvalitete hrane i fitosanitarne politike Ministarstva poljoprivrede prilikom jučerašnjeg izlaganja tog zakona i uredbe u HGK-Županijskoj komori Pula. Pojasnila je kako se

edukacija u Puli održava u sklopu nacionalne turneje putem koje educira subjekte koji proizvode, prerađuju, pripremaju, distribuiraju hranu ili bilo na koji način posluju u području hrane.

- Najveća novina koja je hrvatskim potrošačima donijela primjena te Uredbe je ukidanje nečitkih i nepotpunih deklaracija na prehrambenim proizvodima kakve su kupce često dovodile u zabludu. Uredbom veličina slova su se

na mnogim deklaracijama udvostručila i sada ne smiju biti manja od 1,2 milimetra, otkrila je Kolarić Kravar. Dodala je kako je velika novost na deklaracijama i jasno isticanje, odnosno označavanje alergena različitim slovima, stilovima ili bojama u pozadini.

- Dok u nazivu hrane ne smije biti zabluda prodaje li se odmrznuta, već u njezinu nazivu mora biti jasno istaknuto da je odmrznuta. Smrznuto meso u škrinjama trgovaca mora

imati jasnu deklaraciju do kada ima rok upotrebe i datum zamrzavanja ili u slučaju da je više puta zamrzavana, datum prvog zamrzavanja. Na hrani koja na deklaraciji ima navedenu prehrambenu ili zdravstvenu tvrdnju morat će pisati i jesu li dodani vitamini, minerali i druge tvari. Prema njihovu utjecaju na zdravlje, na prvom mjestu stajat će količina energije, pa masti (zasićene masne kiseline), ugljikohidrati, šećeri, bjelancevine te riječ sol umje-

sto natrija koju potrošači bolje razumiju, objasnila je Kolarić Kravar.

Istrane pristigle na edukaciju najviše je zanimalo u kojoj se državnoj službi mogu konzultirati u vezi izrade deklaracije s obzirom da je ukinut Državni inspektorat gdje su ranije dobivali te informacije. Kolarić Kravar je odgovorila da se mogu obratiti njezinoj Službi za označavanje i temeljne zahtjeve kvalitete hrane, a gdje je ona voditeljica. Predstavnik istarskih

tvrtki koje uvoze iz drugih članica EU hranu, i prodaju je u Istri ugostiteljskim i ostalim objektima, zanimalo je trebaju li imati deklaraciju tih proizvoda na hrvatskom jeziku. Kolarić Kravar je naglasila da svakako trebaju imati hrvatsku deklaraciju iako je to proizvod sa zajedničkog tržišta. Odgovarajući na još jedno pitanje predstavnicu Ministarstva poljoprivrede je rekla kako se energetska vrijednost hrane po novom navodi kao energija. P. GREGORVIĆ